

ת"פ 35662/03/17 - מדינת ישראל נגד ע מ

בית משפט השלום ברחובות
ת"פ 35662-03-17 מדינת ישראל נ' מ

בפני
בעניין: כבוד השופטת אושרית הובר היימן
מדינת ישראל

המאשימה

נגד
ע מ

הנאשמים

גזר דין

רקע עובדתי

1. הנאשם הורשע, על יסוד הודאתו, בעבירה של **החזקת סכין שלא למטרה כשרה**, לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), וזאת במסגרת הסדר הטיעון.
2. על פי כתב האישום, ביום 19.01.2017 בשעה 12:09, הגיע הנאשם למשרדי מס הכנסה ברחוב רוז'נסקי 11 ברחובות וזאת על מנת לשלם חוב. בכניסה למקום, בעמדת הבידוק הביטחוני, החזיק הנאשם בתוך כיס פנימי של מעילו בסכין מתקבעת, זאת מחוץ לתחום ביתו ולא הוכיח כי החזיקה למטרה כשרה.
3. בהסכמת הצדדים, נשלח הנאשם לקבלת תסקיר שירות המבחן, בין היתר לבחינת שאלת ביטול הרשעתו. לא גובשה בין הצדדים הסכמה עונשית.

תסקיר שירות המבחן

4. במסגרת התסקיר עמד שירות המבחן על נסיבותיו האישיות של הנאשם: הנאשם, בן 72, נשוי מזה 45 שנים, אב לארבעה ילדים בגילאי 30-38 וסב ל- 8 נכדים. הנאשם, בן למשפחה בת 5 נפשות, הנו הבן השני מתוך שלושה ילדים ולו שתי אחיות בגילאים 65-78. הוריו נפטרו לפני שנים רבות. הנאשם סיים 8 שנות לימוד והוכשר כמסגר טכני, שירת שירות צבאי חלקי, וזאת בשל הצורך לסייע להוריו בפרנסת המשפחה. בשל תנאי גדילתו, ייחס הנאשם חשיבות רבה ליציבות והרווחה הכלכלית בביתו, והשקיע רבות בפרנסת משפחתו וקידום עסקיו. מהתסקיר עולה, כי במשך שנים רבות שמר הנאשם על רצף תעסוקתי, זאת עד שנסגרו עסקיו בעטיו של מצבו הבריאותי המורכב ועל

עמוד 1

רקע החובות שנצברו בהיותו עצמאי. כיום, הנאשם אינו עובד ומהסיכום הרפואי עולה כי הוא סובל מתחלואים שונים. הנאשם מוכר ע"י המוסד לביטוח לאומי, כנכה בשיעור של כ- 75%, מאז שנת 2012.

5. בעברו של הנאשם מספר הרשעות ישנות בגין עבירות רכוש, בניה לא חוקית והפרת צו משפטי, אותן הסביר על רקע ניהול עסקיו. אולם, מזה כ- 10 שנים לא היה מעורב פלילים.

6. ביחס לעבירה נשוא תיק זה, התרשם שירות המבחן כי הנאשם מודע לחוסר ערנות שגילה עת הגיע מצויד בסכין למשרדי מס הכנסה, אולם שלל בתוקף כל כוונה לפגוע באחר והדגיש כי לא נשקפת סכנה מפניו כלפי הסביבה.

7. כגורמי סיכון להישנות עבירות דומות בעתיד, ציין שירות המבחן את העובדה כי מדובר בנאשם בעל עבר פלילי ואת עמדותיו המקלות ביחס לעבירות חוזרות שבגינן הועמד לדין בעברו.

כגורמי סיכון נמנו גילו המבוגר של הנאשם, מצב בריאותו המורכב, מאפייני אישיותו ותפקידו כבעל ואב תומך במשפחתו. בנוסף, ציין שירות המבחן כי התרשם מאדם מתפקד לאורך חייו באופן יציב בפן התעסוקתי והמשפחתי. עוד הדגיש, כי לקח בחשבון שהעבירה בוצעה מתוך הסחת דעת וכי נאשם לא מאופיין בדפוסי התנהגות אלימים.

8. באשר לשאלת אי הרשעתו צוין בתסקיר, כי אמנם הנאשם לא העלה נימוקים קונקרטיים לכך שהרשעה פלילית עלולה לפגוע בתפקודו, אך עם זאת, ייחס הנאשם חשיבות רבה לביטול הרשעתו וכי הוא מבקש להמשיך להוות דמות חיובית לחיקוי עבור ילדיו ונכדיו.

9. סופו של דבר, המליץ שירות המבחן המליץ על ביטול ההרשעה וביצוע של"צ בהיקף של 80 שעות, לפיה ישתלב בעמותת "פתחון לב" בראשון לציון, בתפקידים מגוונים ובהתאם למצבו הרפואי.

טיעוני הצדדים לעונש

טיעוני המאשימה:

10. בא כוח המאשימה טענה, לפגיעה בערכים המוגנים של הגנה ושלמות גופו של אדם. נטען, כי הפגיעה במקרה דנן הנה מן הרף הנמוך ועד הבינוני כאשר מדובר, במקום ציבורי, משרד ממשלתי כשבכיס מעילו סכין וכי הוא נתפס ונעצר על ידי המאבטחים בכניסה למקום. המאשימה טענה כי יש למגר ולהוקיע את התופעה של החזקת סכין, עד אשר יבין הציבור כי הצטיידות בסכין או באגרופן הנה אסורה. בהקשר זה טענה כי בשורה של פסקי דין והחלטות נקבע על ידי הערכאות, כי ככלל העונש הראוי בעבירה זו הנו עונש מאסר בפועל, תוך הדגשת הגבול הדק - אשר נחצה לא אחת - בין החזקה בלבד של סכין לבין השימוש בה. ב"כ המאשימה הפנתה לפסיקה לפיה ככלל העונש הראוי בעבירה של החזקת סכין הינו עונש של מאסר בפועל למעט במקרים חריגים, זאת במסגרת עפ"ג 22408-03-13 סנאיה נ' מדינת ישראל.

11. ב"כ המאשימה טענה, כי מתחם העונש ההולם נע בין מספר חודשי מאסר בפועל שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות ועד שנת מאסר, לצד מאסר מותנה וענישה נלווית.

12. בהתייחסה לנסיבות אשר אינן קשורות לביצוע העבירה, ציינה ב"כ המאשימה את גילו של הנאשם, ואת העובדה שלחובתו 7 הרשעות קודמות בעבירו גניבה, העלבת עובד ציבור, החזקת נכס החשוד כגנוב, ביצוע עבודות ללא היתר ואי קיום צו בית משפט (האחרונה שבהן משנת 2009).

13. בנסיבות העניין, עתרה המאשימה כי בית המשפט יגזור על הנאשם עונש של 3 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות, מאסר מותנה, קנס והתחייבות.

14. באשר לשאלת ביטול ההרשעה, נטען על ידי בא כוח המאשימה כי יש להותיר את ההרשעה על כנה, זאת משלא הוכח קיומו של "נזק קונקרטי", כנדרש עפ"י ההלכה הפסוקה.

טיעוני הנאשם:

15. בא כוח הנאשם עמד על נסיבות הימצאות הסכין במעילו של הנאשם, וטען כי מעולם לא התכוון לעשות בה שימוש. באשר לנסיבותיו האישיות של הנאשם, נטען כי יש ליתן משקל לגילו המבוגר, למצבו המשפחתי ולנסיבותיו הכלכליות, בשים לב לכך שמקור פרנסתו מקצבת נכות. כן, הדגיש את העובדה שהנאשם הודה, הבין את המעשים המיוחסים לו וחסך זמן שיפוטי יקר.

16. בהתייחס לשאלת ההרשעה טען ב"כ הנאשם, כי אמנם אין בהרשעה בכדי להביא לפגיעה בתעסוקתו, אך יהא בה בכדי למנוע ממנו לקבל אשרת שהיית (ויזה) לארה"ב ובכך תימנע ממנו האפשרות לבקר את בנו המתגורר שם.

17. לפיכך, ולאור העובדה כי מדובר באדם מבוגר שבעברו הרשעות שהתיישנו, עתר ב"כ הנאשם כי בית המשפט יאמץ את המלצות שירות המבחן, יבטל הרשעתו של הנאשם ויטיל עליו עונש של"צ עפ"י התוכנית שהוצגה.

18. בדברו האחרון, הביע הנאשם חרטה, סיפר שהוא דור שלישי בארץ, אדם שתרום לחברה וכי הוא חש נבוך מניהול ההליך כנגדו.

חוות דעת הממונה על עבודות שירות

19. לאחר הטיעונים לעונש ובטרם מתן גזר הדין, הוריתי על מתן חוות דעת הממונה על עבודות השירות בעניינו של הנאשם. מחוות הדעת שהוגשה עולה, כי הנאשם נמצא בלתי כשיר לביצוע עבודות שירות נוכח מצבו הרפואי, ובהיותו סובל ממחלות לב, אורתופדיה, פסיכיאטריה וסכרת לא מאוזנת.

דין והכרעה

האם יש לבטל הרשעתו של הנאשם?

20. סעיף 192 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב - 1982, מסמיך את בית המשפט שהרשיע נאשם, לבטל את הרשעתו במסגרת גזר הדין, ולהטיל עליו צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור ללא הרשעה, או לצוות כי הנאשם יתן התחייבות להימנע מעבירה, בלא הרשעה.

21. הכלל הוא כי משנקבע שנאשם ביצע עבירה הוא יורשע בדינו. ב- ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל פ"ד נב (3) 343, 337 (להלן: "**הלכת כתב**") קבעה כבוד השופטת דורנר, כי **הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטבר שני תנאים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, קרי הנטל רובץ לפתחו של הנאשם להוכיח קיומו של נזק קונקרטי מעצם ההרשעה. שנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים** (ראו גם: ע"פ 2669/00 מדינת ישראל נ' פלוני פ"ד נד (3) 689, 685; ע"פ 9262/03 פלוני נ' מדינת ישראל פ"ד נח (4) 869, 876)).

22. עוד נקבע, כי הימנעות מהרשעה, חרף הקביעה כי הנאשם ביצע את העבירה, היא חריג שבחריגים, השמורה למקרים מיוחדים ויוצאי דופן (רע"פ 7109/14 **צור סייג נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו], פסקה 8 (20.11.14); ע"פ 8528/12 אלירן **צפורה נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו], פסקה 11 (3.3.13); ע"פ 9150/08 **מדינת ישראל נ' ביטון** [פורסם בנבו] פסקה 7 לפסק דינו של כבוד השופט לוי (23.7.09)).

23. כאמור, עסקינן בשני תנאים מצטברים. לגבי התנאי הראשון, בשורה ארוכה של פסקי דין, נפסק כי הנטל על הנאשם להוכיח קיומו של נזק קונקרטי, אשר עלול לפגוע פגיעה חמורה בשיקומו, וכן כי ביטול ההרשעה כחריג, שמור למקרים מיוחדים בלבד, בהם קיימים טעמים כבדי משקל, הנוגעים לצורכי שיקומו של הנאשם (ר' למשל, רע"פ 7224/14 **משה פרנסקי נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו], פסקה 10 (10.11.14); רע"פ 3589/14 **שרון לוזון נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו], פסקה 8 (10.6.14); רע"פ 5860/15 **פלונית נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו], פסקה 12 (7.9.15); רע"פ 4079/10 **אימן ג'בשה נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו], עמוד 4 (23.8.10)).

24. במקרה דנן, לא הוכח שייגרם לנאשם נזק מוחשי-קונקרטי כתוצאה מההרשעה. אמנם התרשמתי, כפי אבחנת שירות המבחן, כי יש בהרשעתו הפלילית בכדי לגרום לנאשם פגיעה משמעותית בדימויו העצמי, אותו מבקש הוא לשמר, כאדם נורמטיבי, איש משפחה חיובי, התורם ומועיל לחברה. אולם, לא סברתי כי פגיעה זו שחוה הנאשם שלפניי שונה מפגיעה של כל נאשם אחר התופס עצמו כאדם נורמטיבי, וודאי לא באופן העולה כדי חשש לפגיעה בתפקודו, כפי שנקבע בהלכה הפסוקה. זאת ועוד, הטענה בדבר פגיעה בדמות העדר יכולתו להפיק ויזה לארה"ב, נטענה רק בשלב הטיעונים לעונש, לא הושמעה לפני גורמי שירות המבחן ונאמרה כשהיא נעדרת תימוכין כלשהן. מכל מקום, אף אם הייתה מוכחת, ספק בעיני אם לפגיעה זו כיוונה ההלכה.

25. מאחר והתנאים לביטול ההרשעה הינם תנאים מצטברים, הרי שאיני נדרשת לבחינת התנאי השני, של בחינת נסיבות סוג העבירה, אך עם זאת אציין כי עסקינן בעבירה מסוג פשע, שבצידה קבע המחוקק עונש של 5 שנות מאסר ובכך יש ללמד על החומרה הגלומה בה (ר' לעניין זה למשל רע"פ 4079/10 **ג'בשה נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו]).

26. אשר על כן, אני קובעת כי לא מתקיימים במקרה דנן התנאים המצדיקים העדפת האינטרס הפרטי - השיקומי, על פני האינטרס הציבורי שבהרשעה, ועל כן אני דוחה את בקשת הנאשם לביטול הרשעתו כמו גם את המלצת שירות המבחן לעניין זה.

מתחם ענישה:

פגיעה בערכים המוגנים:

27. האיסור הקבוע בעבירה של החזקת סכין הוא מעין מעגל שני של הגנה על ערכי שלמות הגוף ומניעת הפגיעה בנפש. המחוקק ביקש למנוע היווצרותם של מצבים שבהם פוטנציאל אלימותיציא, באופן הרסני במיוחד, מן הכוח אלהפועל.

28. האיסור נובע ממסוכנותו של הכלי, ומהקלות שבה ניתן לעשות בו שימוש, להסלים אירועים ולהביא לתוצאות אלימות. מדובר בעבירה התנהגותית שאינה תלויה בתוצאות, ואשר נועדה להגן על שלום הציבור ובטחונו, למגראת "תתרבות הסכין", ולמנוע מראש את הסיכונים הגלויים בהחזקת סכין בשל פוטנציאל המסוכנות שבו.

29. לעניין זה ראו את רע"פ 7484/08 פלוני נגד מדינת ישראל:

"יש להסכים גם עם טענת המשיבה לפיה פגיעה בערך המוגן הטמון בעבירה בדבר החזקת סכין, עשויה להתרחש לא רק כאשר נעשה בסכין שימוש פסול, אלא גם מעצם החזקתה בכל מקום שאינו ביתו או חצריו של אדם. האיסור הפלילי על החזקת סכין (והוא הדין לגבי אגרוף הנזכר אף הוא בסעיף 186(א)) ברשות הרבים, נועד להתמודד כאמור עם תופעת ריבוי הסכינים ולהקטין את הסיכוי לשליפתה של הסכין מכיסיו של בעליה לצורך שימוש פסול ופוגעני בה. גם אם החזקת הסכין כשלעצמה אין בה כדי ליצור פוטנציאל לתגרה אלימה, משעה שפוטנציאל שכזה התעורר, נוכחותה של הסכין בזירת האירוע עשויה לתרום להתלקחות הרוחות ולהשתלבות מצד האוחז בסכין. אכן, החזקת הסכין במקום בו קיים פוטנציאל לאלימות מעצימה את ההסתברות להתפרצות האלימות."

וכן את ע"פ 2047/07 מלסה הנוק נגד מדינת ישראל:

"כבר נשתפך דיו רב ונשתברו קולמוסים ומקלדות בפסקי הדין של בית משפט זה ובתי המשפט האחרים לעניין 'תת-תרבות הסכין'. לפנינו היה אדם יוצא לרחוב ובידו או בכיסו ארנקו, מטפחתו ועטו. היום רבים היוצאים לרחוב וסכין בידם, או איש סכיני על ירכו, לאו דווקא כדי לקלף מפירות הארץ, ואך יוציאם פלוני משלוותם, ברב או במעט, תישלף הסכין; וסגולתה הטבועה של זו, שהיא עלולה לשפיכות דמים, וכדברי חכמים ש'הברזל מקצר ימיו של אדם' (ילקוט שמעוני, פרשת יתרו)"

מדיניות הענישה:

30. לפי מדיניות הענישה הנוהגת, מתחם הענישה הרלוונטי להחזקת סכין, בנסיבות דומות, נע בין מאסר על תנאי, לצד עמוד 5

ענישה נלווית, לבין מאסר בפועל לתקופה של מספר חודשים, שיכול וירוצה בעבודות שירות (ראו למשל: רע"פ 2609/12 חלבי נ' מדינת ישראל (19.8.12); רע"פ 3446/10 חלים נ' מדינת ישראל (6.4.11); רע"פ 4079/10 ג'בשה נ' מדינת ישראל (23.8.10); רע"פ 10625/08 קיסלב נ' מדינת ישראל (30.4.09); רע"פ 2932/08 מרגאן נ' מדינת ישראל (12.6.08)).

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

31. בבחינת הנסיבות הקשורות לביצוע העבירה, יש לייחס משמעות לנסיבות החזקה הסכין, לאופיה הסכין, לאופן החזקה וטוהר הקשר שבין החזקה והסכין.

32. כאמור, בעניינינו, הסכין הוטמן בכיס הפנימי במעילו של הנאשם, ונמצא בכניסה למתחם מס הכנסה, שהינו משרד ממשלתי, אליו הגיע על מנת לשלם חוב. ברי, כי אין להקל ראש במקרים של ניסיון להכניס אל תוך משרדים ממשלתיים ומקומות ציבוריים סכינים, אולרים ויתר כלים פוגעניים.

זאת ועוד הסכין הוחזק על גופו של הנאשם, עובדה המהווה גם היא נסיבה לחומרא.

33. נתתי דעתי גם לאופי הסכין, שהינה סכין מתקבעת. הסכין הוצגה לפניי וכן צורפה תמונתה לתיק בית המשפט. ניכר, כי הנזק הפוטנציאלי הגלום בשימוש בסכין זה, הינו רב.

34. עם זאת, שקלתי את העובדה שבפועל לא נעשה בסכין כל שימוש ע"י הנאשם ולא נלוותה כל אלימות להחזקה.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

35. לחובתו של הנאשם עבר פלילי, אך הרשעותיו ישנות והאחרונה בהן, משנת 2009, בעבירות שאינן דומות לזו בה עסקינן.

36. הנאשם הודה במיוחס לו, נטל אחריות והביע חרטה על מעשיו ונסיבה זו נזקפת לזכותו בעת מתן גזר הדין. יחד עם זאת, שקלתי את העובדה כי ביחסו לעבירה, גישתו מאופיינת במזעור משמעות המעשה.

37. הנאשם הינו אדם מבוגר, בעל משפחה, סב לנכדים. מתסקיר שירות המבחן עולה, כי הנאשם הציג תעודות הוקרה שונות, מהן נלמד אודות תרומתו לחברה. כמו כן, מצבו הכלכלי של הנאשם אינו שפיר והוא מתפרנס בימים אלו מקצבת מ"ל. בשל נסיבות כלכליות אלו, נמנעתי מהטלת קנס כספי על הנאשם.

38. זאת ועוד, מצבו הרפואי של הנאשם הינו מורכב וכולל תחלואים שונים, עד כדי שנמצא בלתי כשיר לביצוע עבודות

שירות. ראיתי בנסיבה זו כבעלת משקל ניכר, בעת קביעת עונשו של הנאשם.

39. כפי שעולה מן התסקיר ומהתרשמותי הבלתי אמצעית מן הנאשם, ניכר כי עצם ניהול ההליך כנגדו מביך אותו והמעמד קשה לו עד מאוד, וזאת יש לשקול בבחינת ההרתעה הנדרשת בעניינו.

40. עם זאת, לא מצאתי כי די באמור בכדי להוות נסיבות המצדיקות חריגה לקולא ממתחם הענישה ואני קובעת כי יש לגזור את דינו של הנאשם ברף התחתון של המתחם.

סוף דבר:

41. אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר על תנאי לתקופה של 4 חודשים, שלא יעבור את העבירה בה הורשע למשך 3 שנים מהיום.

ב. הנאשם ירצה צו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 80 שעות, לפי תכנית שגיבש שירות המבחן, בהתאם לתסקירו מיום 10.09.17.

הנאשם מוזהר, כי אם לא ישתף פעולה עם שירות המבחן, ולא יבצע הצו, בהתאם לדרישות שירות המבחן, יהיה בידי בית המשפט להפקיע את הצו, ולגזור את עונשו מחדש.

ג. חתימה על התחייבות כספית, להימנע מביצוע העבירה בה הורשע. סכום ההתחייבות 2,000 ₪ למשך שנתיים מהיום.

מוצג הסכין יושמד בתום 45 ימים מהיום, ואם יוגש ערעור בתום הערעור.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד בתוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ח אדר תשע"ח, 15 מרץ 2018, בהעדר הצדדים.

